

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 87-1907)

Originalt emne

Sundhedsvæsen

Sundhedsvæsen/Sundhedsvæsen i Almindelighed

Indholdsfortegnelse

- 1) [Byrådsmødet den 26. september 1907](#)
- 2) [Byrådsmødet den 26. marts 1908](#)

Uddrag fra byrådsmødet den 26. september 1907 - side 4

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 87-1907)

Fra Aarhus Grundejerforening havde Byraadet med Foreningens Anbefaling modtaget følgende Andragende fra Grundejere og Beboere i Kaløgade og Helgenæsgade:

"Undertegnede Grundejere og Beboere i Kalø- og Helgenæsgade indgav for længere Tid siden til Aarhus Byraad et Andragende om, at der maatte blive truffet Foranstaltninger til at fjerne de Ulemper af Røg og Stank, som paaførtes baade os og de øvrige Beboere i Kvarteret af den til d'Hrr. M. Kjelst & C Galvaniseringsanstalt hørende Skorsten. Vi henviste til § 37 i Sundhedsvedtægten, som efter vor Mening bestemt og uafviseligt paabyder, at saadanne Ulemper skal fjernes, men vi modtog intet Svar fra Byraadet og har ej heller af Referaterne kunnet se, at Sagen overhovedet har været behandlet der, hvorimod vi fra Sundhedskommissionen ganske kort fik den Besked, at der intet ved Sagen var at gøre.

Siden den Tid har Forholdene forværret sig ganske betydeligt, idet nu ogsaa A/S M. Seest

har bygget en Fabriksbygning ud i selve Gadelinien til Kaløgade og derpaa anbragt en Støberiskorsten, som udsender en saadan Røg og Dunst, at det i allerhøjeste Grad generer alle de Omboende, ja til Tider er Forholdet endog saa slemt, at Varmen og Gnisterne straks vilde forårsage Ildbrand, hvis man lukkede et Vindue op i Ejendommene paa den anden Side af Gaden.

Da det altsaa ikke er lykkedes os selv gennem en Henvendelse til Byraadet at faa de paagældende Ulemper fjernede, men disse tvært imod er bleven endnu værre siden, tillader vi os at anmode den ærede Bestyrelse for Aarhus Grundejerforening om at tage Sagen i sin Haand og hjælpe os til at faa Forholdene ordnede paa en saadan Maade, at vore Ejendomme ikke fremdeles forulempes, saa at det af den Grund bliver endnu vanskeligere for os at holde vore Lejligheder udlejede.

Vi skal iøvrigt tillade os at bemærke, at medens der paa de øvrige Ejendomme i Kvarteret hviler den Servitut, at der ikke i dem maa drives Fabriksvirksomheder, synes en saadan Bestemmelse mærkeligt nok ikke at gælde for de to ovennævnte Ejendomme.

Vi haaber, at den ærede Bestyrelse vil tage sig af denne for os Grundejere saa betydningsfulde Sag, og ved en Henvendelse til de paagældende Autoriteter virke for, at de paaklagede Forhold ændres."

Formanden kunde ikke se, at Byraadet var i Stand til at tage nogen Beslutning i den foreliggende Sag, før Sundhedskommissionen havde afgivet Erklæring om, hvorvidt den ansaa de omtalte Virksomheder for sundhedsfarlige eller ej, særlig da der i Sundhedsvedtægtens § 84, hvortil Grundejerforeningen henviste, intet fandtes, hvorefter Virksomhederne kunde rammes.

Mikael Johansen oplyste, at Beboerne for ca. 1 Aar siden havde henvendt sig til Sundhedskommissionen, men intet Svar faaet, og at de saa i April dette Aar havde anmodet Grundejerforeningen om Assistance. Grundejerforeningen havde ladet Forholdene undersøge af sagkyndige Mænd, og disse havde fundet, at Klagen var fuldt ud berettiget. Beboerne blev ikke alene generede af Røg, men ogsaa af Metalspaaner, der trængte ind gennem ethvert aabenstaaende Vindue og ødelagde Beboernes Møbler og Fødevarer. Efter Sundhedsvedtægtens § 37, som han oplæste, maatte man være i Stand til at faa de uheldige Forhold ændret, men Sundhedskommissionen havde afvist Klagen efter en Politirapport. Dette var saa meget mere mærkeligt, som det var konstateret, at Røgen var i høj Grad generende for Beboerne, og at den Skorsten, hvorover der mest blev klaget,

kun var midlertidigt tilladt. Det forekom ham, at Sundhedskommissionen havde taget denne Sag noget vel let, og det forandrede ham, at nævnte Kommission ikke havde svaret Klagerne. Muligvis kunde Kommissionen ikke afhjælpe de uheldige Forhold, men svare kunde den dog.

Formanden hævdede, at Byraadet ikke kunde give Sundhedskommissionen noget Paalæg om at søge Forholdene ændret og ej heller træde i Stedet for denne Kommission, før der fra den forelaa Erklæring om, at de omtalte Virksomheder var sundhedsfarlige.

Samuelsen fandt Sagen vanskelig at afgøre. Dersom de omtalte Virksomheder var sundhedsfarlige for de omboende, var de langt mere sundhedsfarlige for de Arbejdere, der var beskæftiget i dem, men hvis man skulde skride ind her, hvor Spørgsmaalet drejede sig om en særlig Arbejdsmaade, vilde man lægge disse Virksomheder Hindringer i Vejen for at konkurrere med lignende Fabrikker i Udlandet. Hvad Skorstenen i Kaløgade angik, saa maatte den gøres meget højere, hvis Forholdet skulde afhjælpes, men det savnede Sundhedskommissionen Myndighed til at forlange.

Mikael Johansen vilde ikke være med til at lægge Industrien Hindringer i Vejen, men Kommissionen kunde dog have svaret, hvis den savnede Midler til at foretage sig noget i Sagen. Iøvrigt var det sket før, at man ad Frivillighedens Vej havde faaet generende Skorstene bygget højere.

Vestesen troede ikke, at den Virksomhed, Hr. Samuelsen omtalte, medførte Sundhedsfare. Noget andet var Forholdet mellem Metalstøberiet i Kaløgade; fra dette udgik der Zinkdampe, en giftig Luftart, hvis ilde Lugt kunde være meget generende, men da denne Virksomheds Skorsten kun var midlertidig tilladt, kunde man nok uden at lægge Industrien Hindringer i Vejen forlange, at Virksomheden blev rationelt indrettet.

Formanden gjorde gældende, at det var § 34, Grundejerne i deres første Henvendelse havde paaberaabt sig, og at det ogsaa kun var efter denne Paragraf, at Byraadet havde nogen Kompetence. Da nu Bygningskommissionen ikke fandt Anledning til at tage den midlertidige Tilladelse tilbage, medmindre Sundhedskommissionen erklærede Forholdene sundhedsfarlige, og da det lod til, at Sundhedskommissionen ikke vilde udtale sig, vilde det rigtigste maaske være at rette en Forespørgsel til Justitsministeriet.

Samuelsen antog nok, at Sundhedskommissionen vilde afgive en Erklæring.

Lottrup tvivlede ikke om, at man kunde paabyde Ejerne at forhøje deres Skorstene. I

København kunde Sundhedsautoriteterne forlange Skorstenene forhøjet, naar de var til Skade for Ejendomme, saa maatte man ogsaa her være i Stand til det, naar de var sundhedsfarlige for Mennesker.

Formanden hævdede, at det var Sundhedskommissionen, der maatte forlange Skorstenen forhøjet.

Mikael Johansen havde intet imod en Forespørgsel til Justitsministeriet, men Hovedvægten maatte lægges paa, at de omtalte Virksomheder var til Gene for Beboerne og ikke saa meget paa, at de var sundhedsfarlige.

Formanden mente, at man først skulde anmode Sundhedskommissionen om at afgive en Erklæring.

Det vedtoges at sende Sagen til Sundhedskommissionen til fornyet Erklæring under Henvisning til Sundhedsvedtægtens § 37,

Uddrag fra byrådsmødet den 26. marts 1908 - side 20

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 87-1907)

Besværing fra Aarhus Grundejerforening over Røgulemper fra nogle industrielle Virksomheder i Kaløgade.

Formanden erindrede om, at Klagen, der var af lignende Art som den foregaaende, oprindelig skrev sig fra Grundejerforeningen. Bygningskommissionen havde erklæret, at da Skorstenen kun var midlertidig tilladt, og da Ulempen formentlig ikke skrev sig fra denne, mente den ikke, at der fra dens Side var Anledning til at tage sig af Sagen. Ulempen skrev sig i Virkeligheden fra Smeltningen af gammelt Zink og var altsaa et rent Sundhedskommissionsspørgsmaal, som i Overensstemmelse med Vedtagelsen i den forrige Sag maatte sendes til Sundhedskommissionen med Anmodning om at komme med Forslag.

Samuelson syntes dog, Sagen her var noget anderledes, da en høj Skorsten kunde hjælpe.

Jakob Jensen oplyste, at Fabrikken var indrettet, uden at Sundhedskommissionen var blevet spurgt. Han skulde ikke her komme ind paa en nærmere Forklaring af den underlige

Maade, her var gaaet frem paa, men skulde i saa Henseende være rede til privat at give Formanden Underretning.

Formanden mente, at de forskellige Højder var lovlige.

Jakob Jensen forsikrede, at et Bageri ikke kunde indrettes under saadanne Forhold, som her var til Stede.

Mikael Johansen maatte spørge, om Sundhedskommissionen varetog det, den skulde varetage, og om Grunden til, at den ikke var skredet ind.

Formanden oplyste, at Sundhedskommissionen to Gange havde haft Sagen til Erklæring, og at der ikke direkte kunde paavises Ulovligheder.

Det vedtoges at rette samme Henvendelse til Sundhedskommissionen som med Hensyn til den foregaaende Sag.

